Mae'r ddogfen hon ar gael yn Gymraeg yn ogystal â Saesneg.

This document is available in Welsh as well as English.

Panel Craffu Annibynnol y Ddalfa:

Menywod a Merched yn y Ddalfa

5 Rhagfyr 2024

Comisiynydd Heddlu a Throseddu Dyfed-Powys
Awdur: Tom Walters

Cynnwys

Trosolwg, cefndir, pwrpas a methodoleg 2

Crynodeb o Ganfyddiadau 5

Arsylwadau'r Panel 8

Canfyddiadau'r Adolygiad o Gofnodion Dalfeydd 12

Trosolwg, cefndir, pwrpas a methodoleg

Gellir dod o hyd i wreiddiau, pwrpas a sail resymegol Panel Craffu Annibynnol y Ddalfa ar ein tudalen we, a’r cylch gorchwyl penodol drwy'r ddolen hon: Comisiynydd Heddlu a Throseddu Dyfed-Powys

Ym mis Awst 2023, comisiynodd Maer Manceinion Fwyaf y Fonesig Vera Baird i gynnal ymchwiliad annibynnol i driniaeth menywod a merched sydd wedi’u harestio a’u cymryd i ddalfa’r heddlu ym Manceinion Fwyaf. Daeth hyn yn dilyn ymchwiliad gan Sky News ym mis Gorffennaf 2023, yn adroddodd ddigwyddiadau trallodus yn ymwneud ag achosion tair dynes a gafodd eu harestio a’u cadw gan Heddlu Manceinion Fwyaf. Cafodd y gwirfoddolwyr wybod am Adroddiad Ymchwiliad y Fonesig Vera Baird a ryddhawyd ar 18 Gorffennaf 2024.

Yn yr adroddiad canolbwyntiwyd yn benodol ar y defnydd priodol, neu fel arall, o noeth-chwiliadau a chwiliadau o natur bersonol, gan gynnwys tynnu a newid dillad. Roedd 14 o astudiaethau achos wedi’u cynnwys yn yr adroddiad yn manylu ar brofiadau 11 o fenywod a merched a tri dyn gyda Heddlu Manceinion Fwyaf, o’r cyfnod cyn arestio, yn ystod arestio, cadw ac ar ôl cael eu cadw yn y ddalfa.

Mae’r adroddiad yn amlygu nifer o bryderon a methiannau gan Heddlu Manceinon Fwyaf gan gynnwys fel a ganlyn:

- Arestiadau anghyfreithlon
- Defnydd diangen o rym
- Diffyg cadw at y cod dioddefwr
- Peidio â neilltuo swyddogion benywaidd i unigolion benywaidd a gedwir yn y ddalfa
- Diffyg ymateb sy’n ystyriol o drawma wrth ddelio â dioddefwyr cam-drin rhywiol a domestig
- Diffyg darparu cynhyrchion mislif i unigolion benywaidd a gedwir yn y ddalfa.
- Oedi wrth ymateb i gloch y celloedd

- Defnyddio noeth-chwilio yn amhriodol
- Cadw cofnodion anghyson ac anghywir yng nghofnodion y ddalfa
- Oedi a diffyg darparu gofal meddygol i garcharorion sydd wedi'u hanafu
- Dim addasiadau rhesymol ar gyfer carcharor anabl
- Diwylliant ac agwedd swyddogion a rhingylliaid y ddalfa yn wawdlyd ac yn rhagfarnllyd, a chwynion yn cael eu trin gan yr unigolion y mae’r honiadau yn eu herbyn

Dywedodd y Cyfarwyddwr Safonau Gweithredol y Coleg Plismona, y Prif Gwnstabl Cynorthwyol Tom Harding, hyn ar ôl yr adroddiad:

“Rhaid i bob unigolyn sy’n dod i gysylltiad â’r heddlu gael eu trin ag urddas a pharch. Dyma'r sylfaen ar gyfer adeiladu ymddiriedaeth a hyder a heb hyn, ni allwn wasanaethu'r cyhoedd yn effeithiol.

Mae adroddiad y Fonesig Vera yn adroddiad anodd i’w ddarllen, ond yn angenrheidiol. Heddiw, mae Heddlu Manceinion Fwyaf wedi ymddiheuro i’r rhai y rhoddwyd llais iddynt gan yr ymchwiliad, na chafodd y gofal a’r ystyriaeth yr oedd ganddynt hawl iddynt ac mae’r heddlu wedi ymrwymo i weithredu’r argymhellion yn llawn.

Deallaf y bydd cynnwys yr adroddiad hwn yn peri mwy o bryder ynghylch y driniaeth a roddir i fenywod a merched. Rwyf am roi sicrwydd i bob menyw a merch bod eich diogelwch, ymddiriedaeth a hyder yn parhau i fod yn flaenoriaeth i’r Coleg Plismona, ar draws ein holl waith.

Mae’r Fonesig Vera yn cydnabod pwysigrwydd bod pob heddlu yn gweithredu canllawiau’r Coleg Plismona. Mae ein canllawiau yn nodi ystyriaethau pwysig er mwyn helpu i benderfynu a oes angen arestio a sut i ofalu am y bobl hynny yn y ddalfa, gan gynnwys y rhai sy'n agored i niwed a'r rhai ag anghenion cymhleth.

Mae'r ddalfa yn un o'r meysydd plismona mwyaf cymhleth a risg uchel. Er mwyn cefnogi swyddogion a staff rydym wedi buddsoddi mewn hyfforddiant trochi newydd sy’n eu rhoi mewn amgylchedd dalfa fyw gyda senarios bywyd go iawn, anawsterau a phenderfyniadau sy’n effeithio ar ddiogelwch a llesiant carcharorion.”

Rydym eisoes wedi bod yn gweithio gyda Heddlu Manceinion Fwyaf gan eu bod wedi ceisio dysgu gwersi'n gyflym a gwella eu polisïau a'u harferion. Rydym hefyd yn cefnogi heddluoedd ledled Cymru a Lloegr i gryfhau eu ymarferion yn y ddalfa, fel bod pob unigolyn sy'n dod i ddalfa'r heddlu yn cael ei drin â pharch ac empathi.

Rwy'n ddiolchgar i'r Fonesig Vera Baird am ei hymchwiliad trylwyr. Byddwn nawr yn gweithio ar draws plismona i ymateb i ganfyddiadau ac argymhellion ei hadroddiad."

O ganlyniad i gyhoeddi adroddiad ymchwiliad Vera Baird, gofynnwyd i'r panel gyflawni'r canlynol:

- Ceisio sicrwydd bod swyddog lles benywaidd yn cael ei dyrannu i fenywod yn y ddalfa ar ôl cyrraedd a bod darpariaeth ar gyfer eu hanghenion yn cael ei ddiwallu (fel cynnig cynhyrchion mislif).
- Asesu a yw holl gofnodion y ddalfa a adolygwyd yn cofnodi digwyddiadau noeth-chwiliad yn gywir.
- Sefydlu'r rhesymeg sy'n gysylltiedig ag unrhyw noeth-chwiliadau a gynhaliwyd ar unrhyw fenyw sy'n cael ei chadw yn y ddalfa.

Dyma enghraifft o'r set o gwestiynau y gofynnwyd i'r panel eu hystyried:

Crynodeb o Ganfyddiadau

Isod mae crynodeb o rai o ganfyddiadau’r panel:

Pwyntiau cadarnhaol:

Noeth-chwiliadau

O'r 11 cofnod y ddalfa a adolygwyd, ni chynhaliwyd noeth-chwiliad mewn naw ohonynt. Roedd yr un a oedd wedi cofnodi noeth-chwiliad wedi darparu rhesymeg ac roedd oedolyn priodol yn bresennol yn ystod y broses. Roedd un cofnod lle na allai aelod o'r panel benderfynu a oedd noeth-chwiliad wedi'i gynnal (gweler sylwadau'r heddlu am hyn).

Cynhyrchion hylendid a mislif

Mae 9 o'r 11 cofnod yn dangos bod cynhyrchion hylendid (gan gynnwys cynhyrchion golchi dwylo) a chyfleusterau cawod wedi'u darparu i unigolion benywaidd yn cael eu cadw yn y ddalfa; a chynigiwyd cynhyrchion mislif i bob unigolyn benywaidd yn y ddalfa.

Siarad â rhywun o'r un rhyw

Gofynnwyd i bob unigolyn benywaidd a oedd yn cael eu cadw yn y ddalfa a hoffent siarad â rhywun o'r un rhyw.

Dillad Risg Arbennig

Nid oedd unrhyw unigolyn benywaidd a gedwir yn y ddalfa wedi gorfod gwisgo dillad risg arbennig (a elwir hefyd yn siwt gwrth-niwed) yn sampl ar hap y panel craffu hwn.

Cyfanswm yr amser yn y ddalfa

Yr amser ar gyfartaledd y cafodd unigolyn ei chadw yn y ddalfa oedd 16 awr a 49 munud, a chymerodd awdurdodi i gadw yn y ddalfa ar gyfartaledd 23 munud.

Gweithwyr Gofal Iechyd Proffesiynol

Gwelodd pawb ac eithrio un, weithwyr gofal iechyd proffesiynol heb unrhyw oedi.

Gwelliannau wrth gofnodi hawliau

Gofynnwyd i bob unigolyn a gedwir yn y ddalfa am eu gofynion dietegol a chynigiwyd bwyd a lluniaeth iddynt yn rheolaidd. Hysbyswyd 55% am eitemau crefyddol ac am gyfarwyddiadau ar sut i ddefnyddio'r gloch alw yn y gell, hysbyswyd 36% fod y toiled yn cael ei guddio gan lun picsel ar y teledu cylch cyfyng a rhoddwyd eu hawliau i bob unigolion a gedwir yn y ddalfa naill ai yn ystod y cam cofnodi neu'n ddiweddarach yn ystod eu cyfnod yn y ddalfa.

Oedolion Priodol

Nododd yr heddlu fod angen oedolyn priodol ar bobl un o'r unigolion ifanc yn y ddalfa yn y sampl ar hap hwn, a gofynnwyd am un ar eu cyfer. Felly cysylltwyd â'r holl oedolion priodol a enwebwyd a darparwyd sail resymegol ddigonol ar gyfer cysylltu â nhw. Yr amser ar gyfartaledd y cymerwyd i swyddog y ddalfa gysylltu ag oedolyn priodol oedd 1 awr ac 1 munud, a'r amser ar gyfartaledd y cymerodd i'r unigolyn yn y ddalfa gael cysylltiad ag oedolyn priodol am y tro cyntaf oedd 1 awr a 26 munud.

Meysydd i'w gwella:

Neilltuo swyddogion o'r un rhyw

Gwnaeth y panel asesiad, mewn dau gofnod, na allent ganfod a oedd swyddog benyw wedi cyflwyno'i hun i'r unigolyn benywaidd a gedwir yn y ddalfa.

Bylchau mewn gwybodaeth a gofnodwyd ar draws cofnodion dalfeydd.

Roedd nifer o achosion lle nododd y panel:

- Ar dri achlysur nid oedd cofnod rhwng yr unigolyn a gedwir yn y ddalfa yn gwneud cais a'r cyfreithiwr yn cyrraedd y ddalfa.
- Nid oedd tri o'r cofnodion yn dangos sail resymegol dros yr oedi cyn i'r unigolyn a gedwir yn y ddalfa weld cyfreithiwr.
- Nid oedd manylion cyfeiriad y lleoliad lle rhyddhawyd unigolyn ifanc a gedwir yn y ddalfa iddo.
- Nid oedd chwech o'r cofnodion yn cynnwys a oedd yr unigolyn a gedwir yn y ddalfa wedi cael cyfarwyddyd ar sut i ddefnyddio cloch alw'r gell.
- Nid yw dau o'r cofnodion yn dangos unrhyw fanylion am y lefel arsylwi.
- Nid oedd tystiolaeth bod gwasanaethau cymorth yn cael eu darparu neu y cysylltwyd â nhw mewn pedwar achos.

Gwasanaethau cynorthwyol

- Cynigiwyd gwasanaethau cymorth i 46% o’r unigolion a gedwir yn y ddalfa o gymharu â 36% na chafodd gynnig. Fel rhan o adroddiad ymchwiliad y Fonesig Vera Baird, roedd yr argymhellion yn cynnwys mwy o ymwybyddiaeth o wasanaethau sy’n ystyriol o drawma yn benodol i’r rhai sy’n dioddef o gam-drin domestig neu sy’n ddioddefwyr treisio a throseddau rhywiol difrifol. Mae mathau eraill o gymorth hefyd sy’n cynnwys camddefnyddio sylweddau, gwasanaethau iechyd meddwl, neu gyfeirio at y Ganolfan Menywod yng Nghaerfyrddin.

Llais y plentyn

O'r 11 cofnod a adolygwyd, roedd chwech o'r rheini yn unigolion ifanc a gedwir yn y ddalfa. Dim ond dau o'r chwe cofnod yn ymwneud ag unigolion ifanc yn y ddalfa oedd yn cynnwys manylion ar gyfer llais y plentyn.(Gweler sylwadau'r heddlu am ragor o wybodaeth am hyn).

Arsylwadau’r Panel

Cynhyrchwyd sylwadau'r heddlu gan Arolygydd Gwasanaethau'r Ddalfa Andrew Rogers ar gyfer Heddlu Dyfed-Powys.

Thema	Arsylwadau	Ymateb yr heddlu
Swyddogion benywaidd wedi'u haseinio i’r unigolyn a gedwir yn y ddalfa	Asesodd y panel, mewn dau gofnod, na allent ganfod a oedd swyddog benywaidd wedi'i haseinio i unigolyn benywaidd a gedwir yn y ddalfa.	*Gwiriwyd y ddau gofnod ac roedd swyddog benyw wedi cael ei haseinio ar y ddau achlysur.*
Swyddogion benyw yn cyflwyno eu hunain i'r unigolyn a gedwir yn y ddalfa	O fewn chwech o'r cofnodion, ni allai'r panel benderfynu a oedd swyddog benywaidd wedi cyflwyno ei hun i'r unigolyn a gedwir yn y ddalfa.	*Ar bedwar o'r cofnodion, roedd y swyddog benywaidd yn aelod o staff y ddalfa, naill ai’n swyddog y ddalfa a thywys neu’n rhingyll yr heddlu, ac felly byddai wedi cyflwyno'i hun wrth ddesg y ddalfa.* *Fodd bynnag, mewn dau o'r cofnodion, er bod swyddog benywaidd wedi'i haseinio, nid oes cofnod o’r swyddog honno’n cyflwyno'i hun.*
Gwybodaeth ar goll	Mewn un cofnod y ddalfa, nid oedd yr wybodaeth ganlynol yn amlwg i aelod y panel: - wedi cael cyfarwyddyd ar sut i ddefnyddio cloch alw’r gell - yr unigolyn a gedwir yn y ddalfa wedi cael cyfarwyddyd bod y toiled yn cael ei guddio gan lun picsel - A welodd neu a siaradodd yr unigolyn a gedwir yn y ddalfa â chyfreithiwr ac nid oedd sail resymegol amlwg am yr oedi hir cyn gweld cyfreithiwr.	*Adolygais y cofnod dalfa hwn a chredaf y gallai’r cofnod penodol hwn fod wedi bod ychydig yn ddryslyd i’r adolygydd. Cafodd yr unigolyn a gedwir yn y ddalfa ei chadw yn y ddalfa am gyfnod byr o amser ond fe'i rhyddhawyd ar fechnïaeth i ddychwelyd y diwrnod canlynol ar gyfer cyfweliad. Y rhesymeg a ddarparwyd ar gyfer hyn oedd, oherwydd bod yr unigolyn a gedwir yn y ddalfa yn unigolyn ifanc, ac mai'r pwyslais oedd lleihau'r amser a dreulir*

	- Dim tystiolaeth y cysylltwyd â gwasanaethau cymorth neu y cyfeiriwyd atynt. - Ni ddarparwyd unrhyw fanylion ynghylch pryd y cyrhaeddodd oedolyn priodol uned y ddalfa. - Dim manylion am y cyfeiriad y rhyddhawyd yr unigolyn a gedwir yn y ddalfa iddo.	*yn y ddalfa a pheidio â chynnal cyfweliad yn ystod oriau mân y bore.* *I ateb y pwyntiau a godwyd:* - *Dim cofnod ynglŷn â defnyddio cloch y gell neu fod y toiled yn cael ei guddio gan lun picsel.* - *Ni siaradodd yr unigolyn a gedwir yn y ddalfa â chyfreithiwr yn ystod yr ymweliad cychwynnol â'r ddalfa gan na chynhaliwyd cyfweliad. Fodd bynnag, roedd nifer o gofnodion yn bresennol ar ôl dychwelyd y diwrnod canlynol yn tynnu sylw at y cyfreithiwr yn cyrraedd y ddalfa, yn ymgynghori ac yn bresennol yn ystod y cyfweliad.* - *Ni ddaethpwyd o hyd i gofnod ynglŷn â gwasanaethau cymorth.* - *Cyrhaeddodd oedolyn priodol y ddalfa yn ystod yr ymweliad cychwynnol am 9.24pm ac ar yr ail ymweliad cyrhaeddodd oedolyn priodol y ddalfa i ateb mechnïaeth gyda'r unigolyn a gedwir yn y ddalfa.* - *Nid oedd cofnod ynghylch y cyfeiriad y rhyddhawyd yr unigolyn a gedwir yn y ddalfa iddo. Fodd bynnag, byddai'r unigolyn a gedwir yn y ddalfa wedi cael ei rhyddhau i'w chyfeiriad cartref gan nad dyna*

		oedd y cyfeiriad lle digwyddodd y drosedd. *Bydd Arolygwyr Dalfeydd yn rhoi adborth i staff dalfa pob Uned Reoli Sylfaenol.*
Lefel arsylwi	Mewn dau gofnod dalfa, ni ellid pennu'r lefel arsylwi.	*Ar y ddau gofnod mae'r lefel arsylwi wedi'i chynnwys yng nghymeradwyaeth y cynllun gofal, sef lefel 1 gydag arsylwadau bob 30 munud.*
Noeth-chwiliad	Ni allai un aelod o'r panel benderfynu a oedd noeth-chwiliad wedi'i gynnal.	*Nid oedd unrhyw gofnod ynghylch noeth-chwiliad yn cael ei gynnal. Fodd bynnag, nid yw'r ffaith nad yw hyn yn bresennol yn amlygu unrhyw gamgymeriad ar ran swyddog y ddalfa. Ni fyddai cofnod/ffurflen noeth-chwiliad yn cael ei chreu oni bai bod modd cyfiawnhau noeth-chwiliad a'i fod wedi'i gynnal mewn gwirionedd.*
Llais y plentyn	Nid oedd llais y plentyn wedi'i gofnodi mewn pedwar cofnod yn ymwneud ag unigolion ifanc a gedwir yn y ddalfa.	*Gallaf weld bod gan un o'r pedwar cofnod a amlygodd y panel gofnod "llais y plentyn"; ond, nid oes gan y tri chofnod arall. Mae hwn yn faes lle bydd angen monitro'r gyfradd gydymffurfedd a bydd adborth yn cael ei ddarparu gan bob un o arolygwyr dalfeydd Unedau Rheoli Sylfaenol.*
Eiliadau cyraeddadwy	Nid oedd yr un o'r cofnodion a adolygwyd ar gyfer unigolion ifanc a gedwir yn y ddalfa yn dangos unrhyw	*Mae eiliadau cyraeddadwy wedi'u cynnwys yn Rhestr Wirio Plentyn yn y Ddalfa; ond, nid yw'r eiliadau cyraeddadwy yn cael eu diweddaru*

	dystiolaeth o gofnodi eiliadau cyraeddadwy	*drwy gydol y cyfnod cadw. Mae hwn yn ddarn o waith a fydd yn cael ei symud ymlaen gan yr Arolygydd Rogers gan na ddylai staff y ddalfa fod yn cwblhau eiliadau cyraeddadwy. Mae angen rhoi proses ar waith pan fo hyn yn cael ei chwblhau gan weithiwr proffesiynol sydd wedi'i hyfforddi'n briodol, sydd â'r hyfforddiant priodol i gefnogi plant yn y ddalfa.*

Canfyddiadau'r Adolygiad o Gofnodion Dalfeydd

Mae'r data isod yn amlinellu canlyniadau'r ffurflenni adborth a gwblhawyd gan aelodau'r panel a ddadansoddwyd i nodi'r pethau cadarnhaol a'r meysydd sydd angen eu gwella ym mhob maes dalfa penodol gan ganolbwyntio ar fenywod a merched yn y ddalfa.

Demograffeg

- Fel y cyfeirir ato yn y teitl, mae'r ddemograffeg yn canolbwyntio'n benodol ar fenywod a merched yn y ddalfa; felly ni chafodd unrhyw wrywod eu hystyried ar gyfer y gweithgaredd craffu hwn.
- Cofnodwyd ethnigrwydd Gwyn Prydeinig ym mhob un o'r 11 cofnod a archwiliwyd.

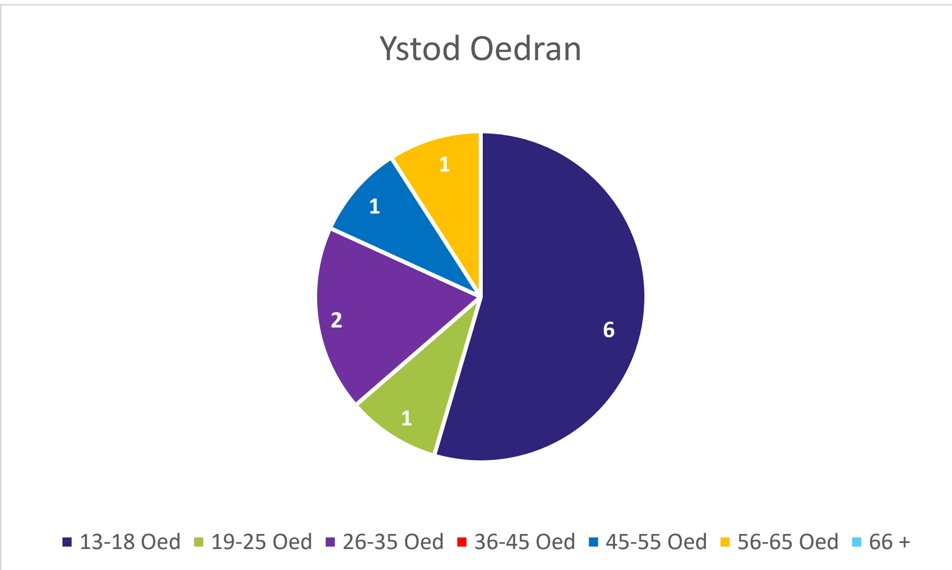

Unigolion benywaidd a gedwir yn y ddalfa

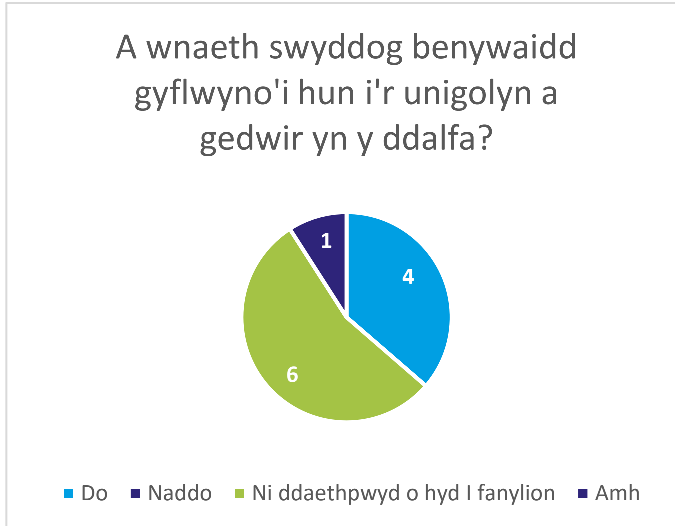

- Nododd yr aelod o'r panel a nododd 'Amherthnasol', fod yr unigolyn benyw a gedwir yn y ddalfa yn feddw iawn ac angen asesiad gan weithiwr gofal iechyd proffesiynol oherwydd iddi fwrw ei phen yn fan yr heddlu. Rhoddwyd amser i'r unigolyn yn y ddalfa gysgu er mwyn sobri; felly, ni fyddai'n gallu cofio cael ei chyflwyno i swyddog benyw.

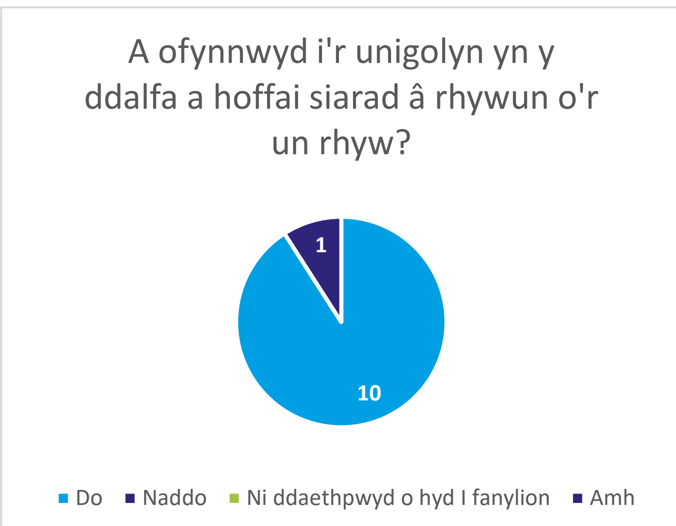

Ceisiadau Hylendid

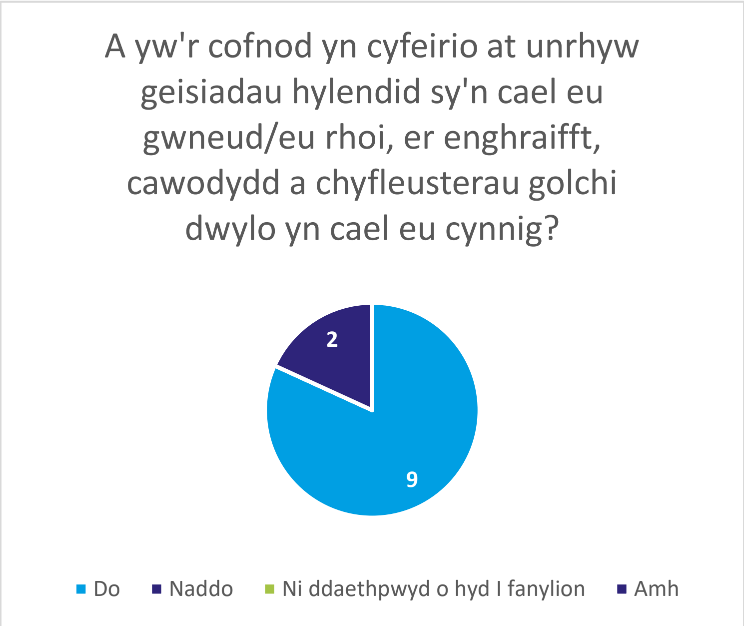

- Yn gyffredinol, fe wnaeth y panel asesu bod yr ymdriniaeth hylendid yn dda, bod taflenni gwybodaeth yn cael eu rhoi i'r unigolion a gedwir yn y ddalfa a bod pob cwestiwn risg yn cael ei ofyn.
- Ar gyfer y rhai a restrwyd yn amherthnasol, nododd un aelod o'r panel mai dim ond am 2 awr 27 munud yr oedd yr unigolyn ifanc yn y ddalfa.
- O'r 11 cofnod a adolygwyd, cynigiwyd cynnyrch mislif i bob unigolyn benywaidd a gedwir yn y ddalfa.

Noeth-chwiliadau

- O’r un unigolyn a gedwir yn y ddalfa a gafodd ei noeth-chwilio, cofnododd aelod y panel y darparwyd sail resymegol dda dros wneud hyn a bod oedolyn priodol yn bresennol yn ystod y broses.
- Roedd un cofnod lle na ellid pennu a oedd noeth-chwiliad wedi'i gynnal ai peidio.

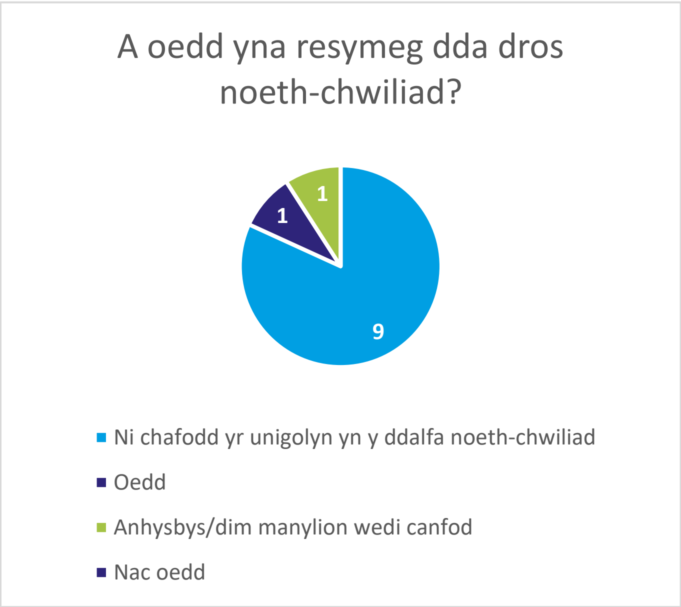

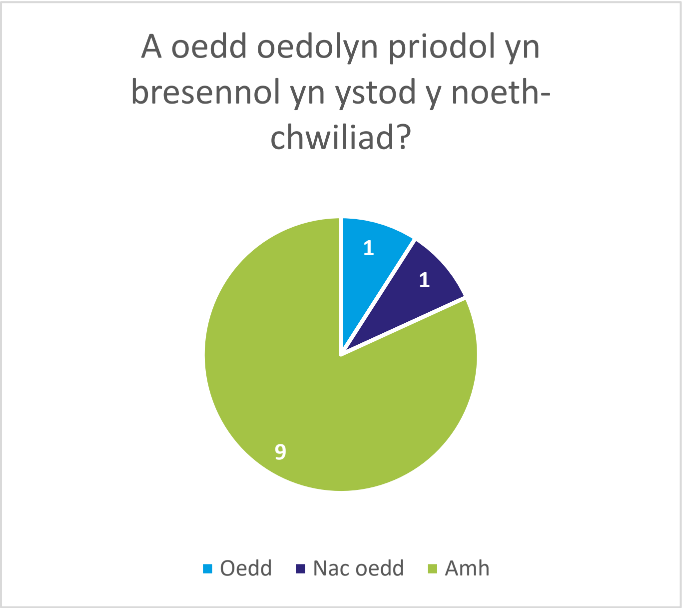

Dillad risg arbennig *a elwid gynt yn ddillad gwrth-rwygo*

- O'r 11 cofnod dalfa a adolygwyd, ni roddwyd dillad risg arbennig i unrhyw unigolyn a gedwir yn y ddalfa ac ni chafodd unrhyw ddillad eu tynnu gan yr heddlu.

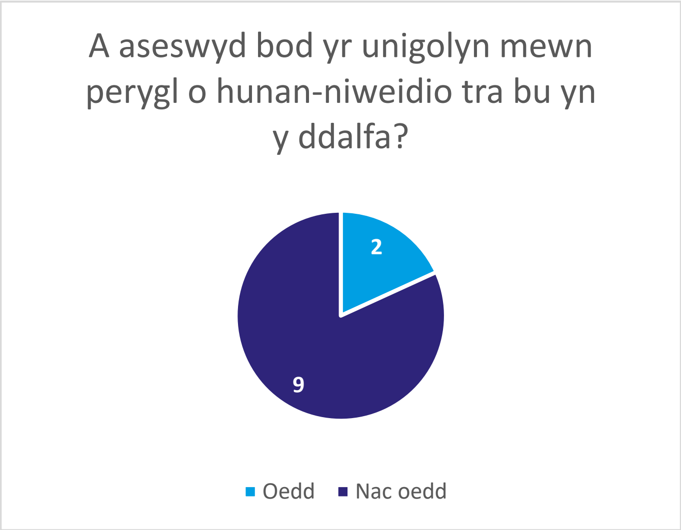

Dalfeydd

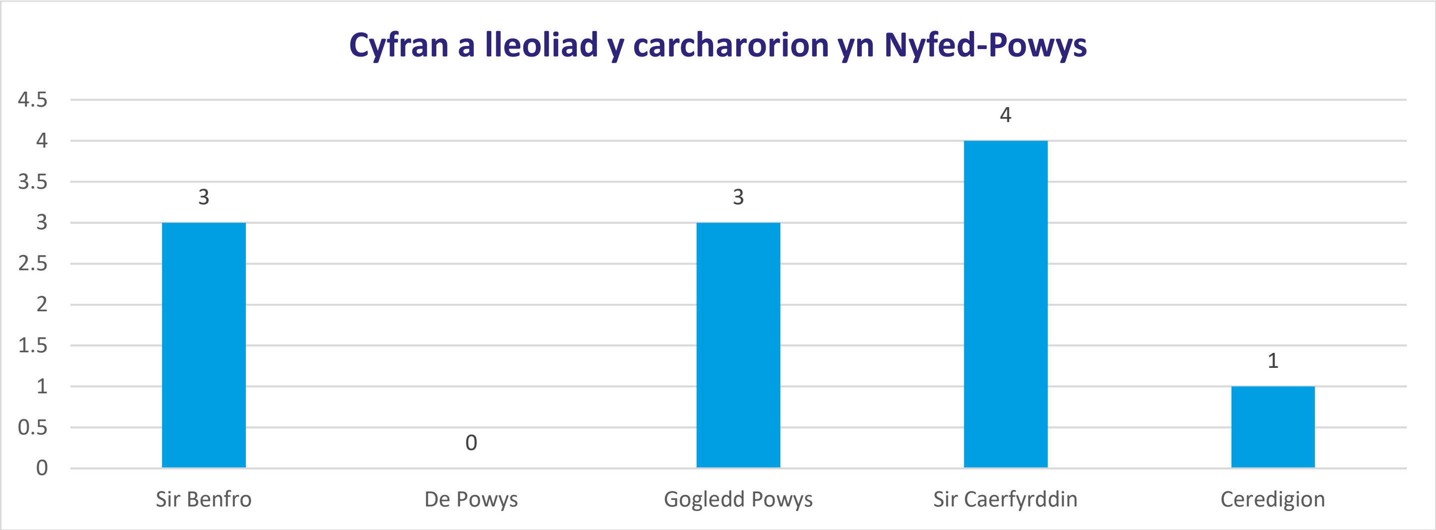

Amseroedd cyrraedd y ddalfa

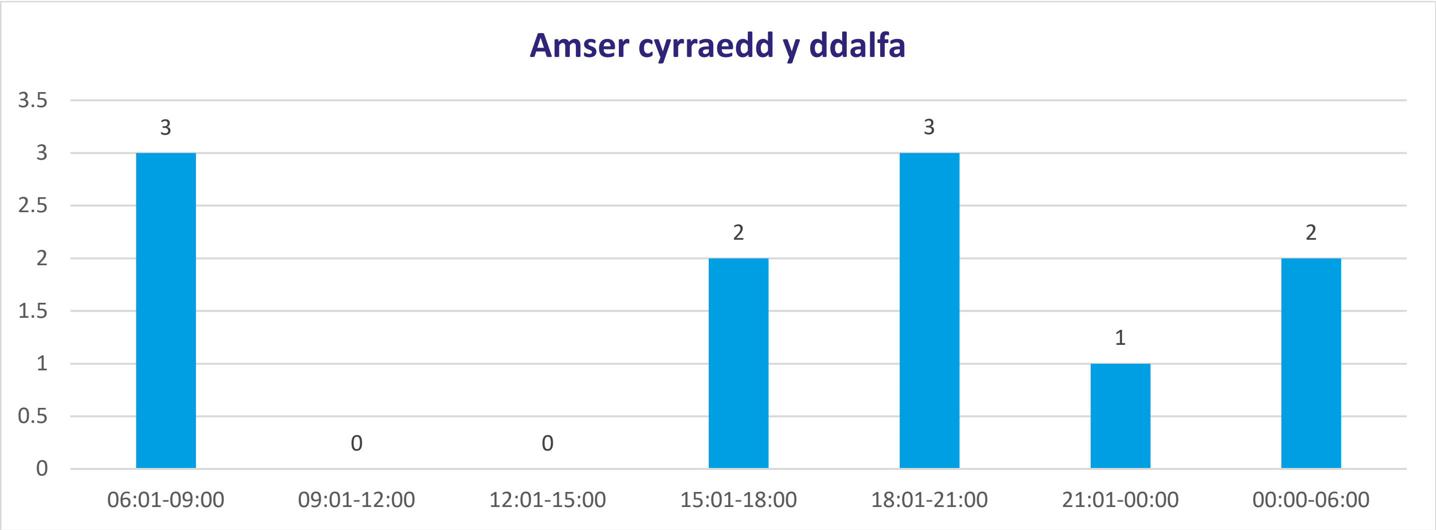

Amseroedd a awdurdodwyd i'r ddalfa

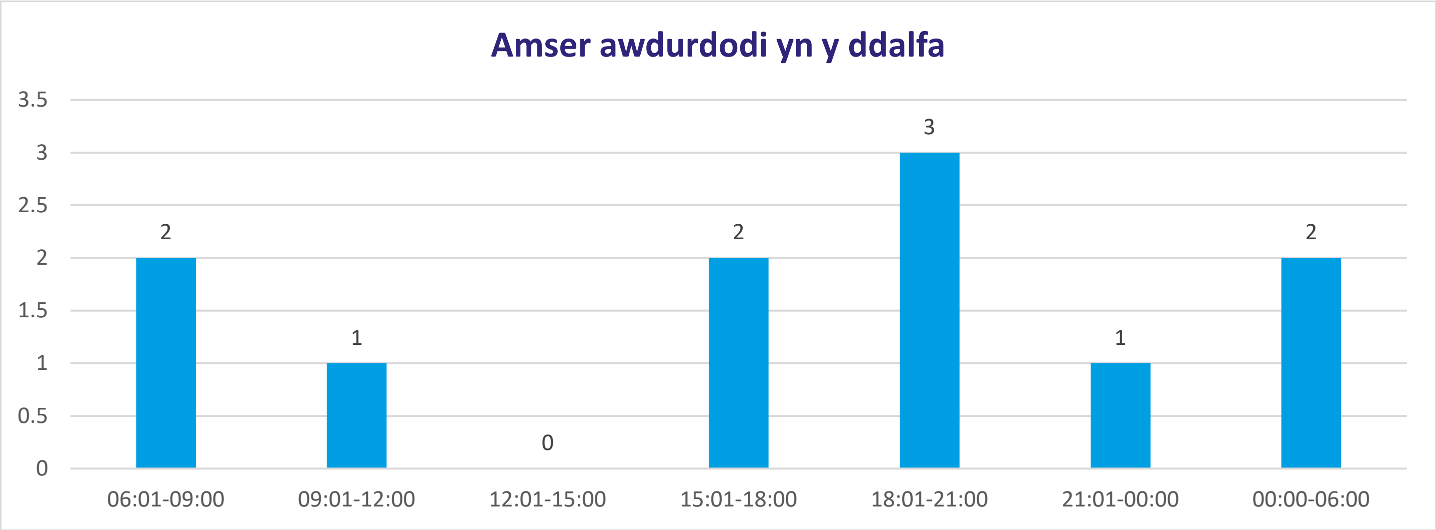

Aeth amser heibio rhwng cyrraedd ac awdurdodi eu cadw

- Yr amser ar gyfartaledd a aeth heibio o'r adeg y cyrhaeddodd yr unigolyn a gedwir yn y ddalfa y ddalfa, a'i awdurdodi i'w gadw yn y ddalfa oedd 23 munud.
- Yr amser aros uchaf oedd 1 awr ac 11 munud.
- Yr amser cyflymaf i awdurdodi cadw unigolyn yn y ddalfa gael oedd dau funud.

Cyfanswm yr amser yn y ddalfa

- Yr amser ar gyfartaledd y cafodd unigolyn a gedwir yn y ddalfa ei chadw yn y ddalfa oedd 16 awr a 49 munud.
- Yr amser hiraf i unigolyn a gedwir yn y ddalfa gael ei chadw yn y ddalfa oedd 20 awr a 22 munud.
- Mewn cyferbyniad, yr amser byrraf i unigolyn a gedwir yn y ddalfa gael ei chadw yn y ddalfa oedd 1 awr 20 munud.

Darpariaethau yn y ddalfa

- Gofynnwyd i bob unigolyn a gedwir yn y ddalfa am eu gofynion dietegol ac alergeddau.

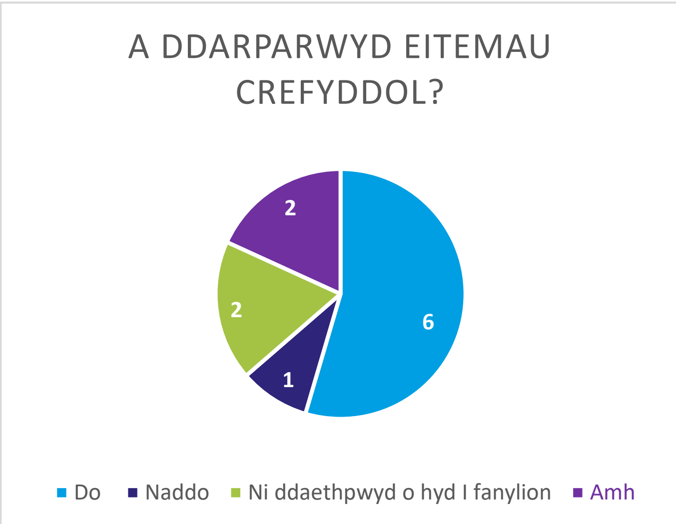

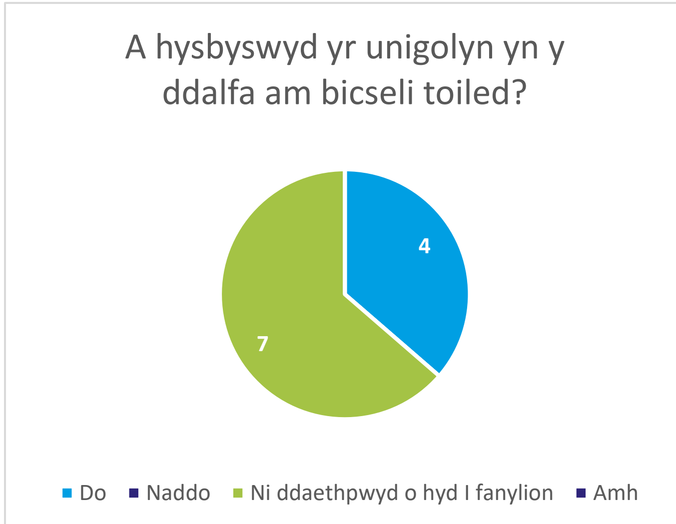

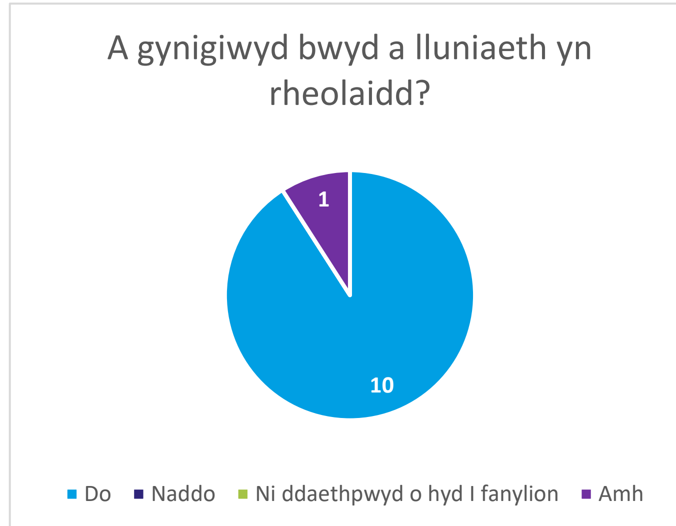

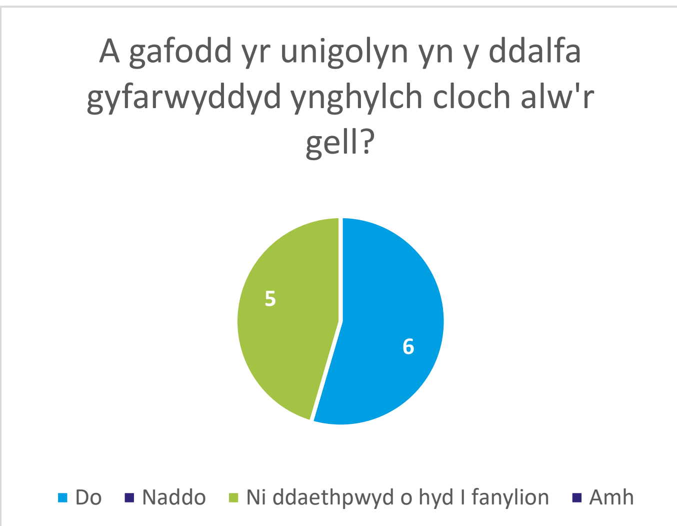

Sgôr Rhybudd Cynnar yn y Ddalfa (CEWS)

- Mae system sgôr rhybudd cynnar yn y ddalfa (CEWS) wedi'i hychwanegu at broses asesu risg safonol arferol yr heddlu i nodi morbidrwydd a risg marwoldeb yn y ddalfa.

Hawliau

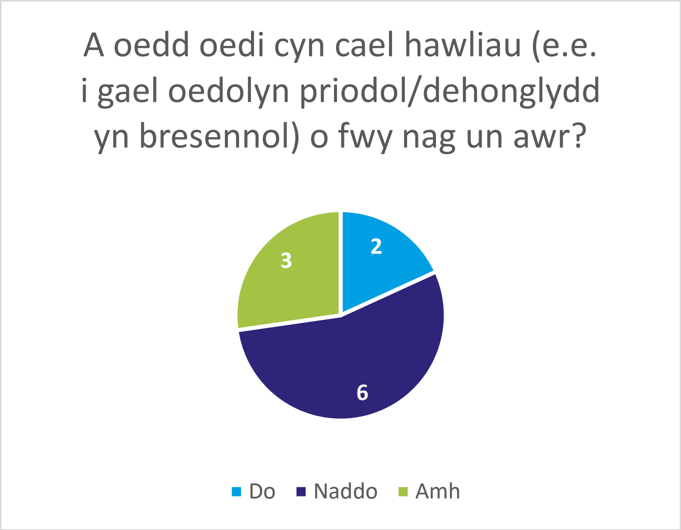

- Rhoddwyd hawliau i bob unigolyn a gedwir yn y ddalfa naill ai yn ystod y cam cofnodi neu yn ddiweddarach yn ystod eu cadw.

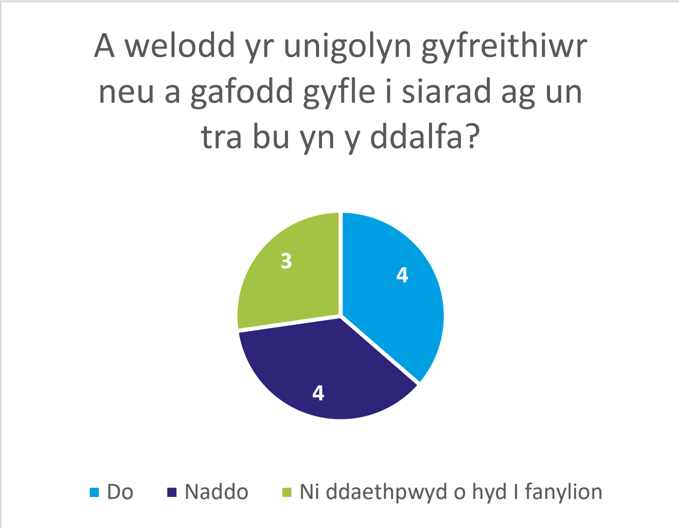

Pa mor hir, ar ôl cael ei chadw yn awdurdodedig yn y ddalfa, y gofynnodd yr unigolyn am gyfreithiwr?

- Yr amser ar gyfartaledd a gymerodd i unigolyn a gedwir yn y ddalfa ofyn am gyfreithiwr oedd 2 awr 25 munud.
- Mewn 4 o'r 11 achos, gwnaeth yr unigolyn a gedwir yn y ddalfa gais am gyfreithiwr o fewn 34 munud.
- Y cyfnod hiraf i unigolyn a gedwir yn y ddalfa ofyn am gyfreithiwr oedd 7 awr a 30 munud.

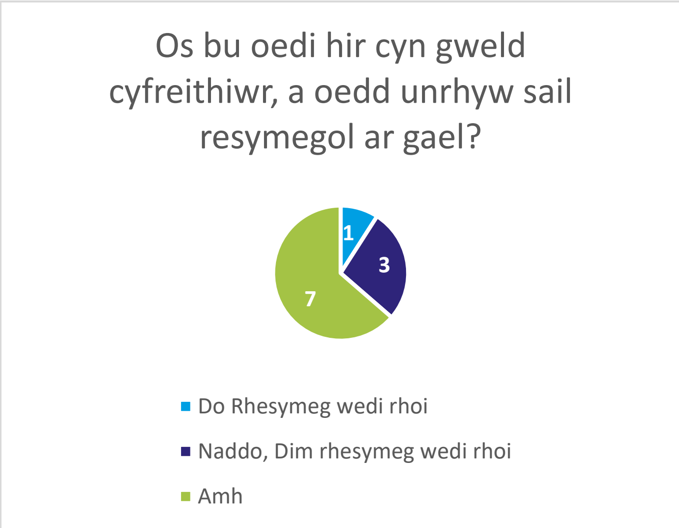

Faint o amser a gymerodd i'r heddlu gysylltu â chyfreithiwr

- Yr amser ar gyfartaledd a gymerodd yr heddlu i gysylltu â chyfreithiwr ar ddyletswydd oedd 1 awr 14 munud.
- Y cyfnod hiraf o amser oedd un awr a 10 munud.
- Y byrraf oedd 6 munud.

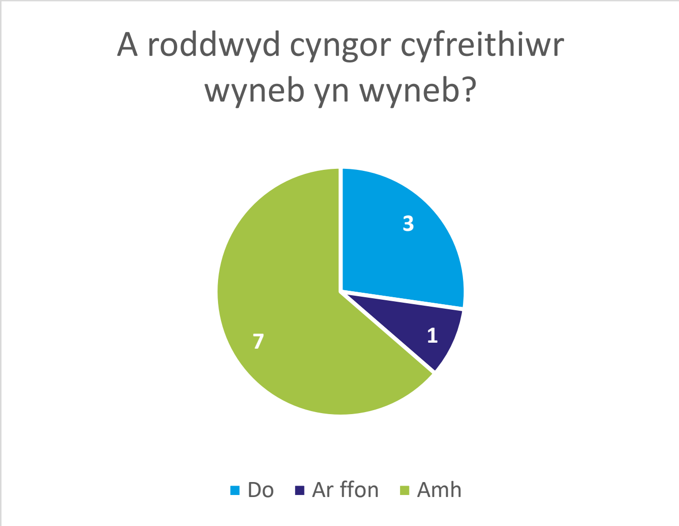

Faint o amser a gymerodd i gyfreithiwr gyrraedd o’r pwynt cysylltu

- Nododd y panel ar dri achlysur nad oedd unrhyw gofnod rhwng yr unigolyn a gedwir yn y ddalfa yn gwneud cais a'r cyfreithiwr yn cyrraedd.
- Nododd y panel hefyd fod amgylchiadau lliniarol ar gyfer yr oedi ar ddau achlysur:

1) Dywedodd y cyfreithiwr wrth y ddalfa nad oedd yr unigolyn a gedwir yn y ddalfa yn hysbys i'w gwmni cyfreithiol, a oedd yn ei gwneud yn ofynnol i staff y ddalfa siarad â’r unigolyn a gedwir yn y ddalfa unwaith eto ar ôl iddi sobri i wirio gwybodaeth oherwydd lefel meddwdod.
2) Roedd galwad yn ôl wedi'i threfnu ar ôl i'r unigolyn a gedwir yn y ddalfa roi sampl gwaed.

Gwnaeth y panel y sylwadau a ganlyn mewn perthynas â mynediad at gyfreithwyr:

- Mewn pedwar o’r cofnodion, gwnaeth aelodau’r panel sylwadau ar yr anawsterau a gawsant i ganfod cofnod o gyfreithwyr yn mynychu. Mewn un cofnod dalfa, dim ond oherwydd nodiadau'r cyfweliad yr oedd yn hysbys bod cyfreithiwr wedi bod yn bresennol.
- Mewn cofnod ar wahân, nododd aelod o'r panel y cysylltwyd â'r cyfreithiwr mewn da bryd a bod camau priodol wedi'u cymryd yn unol â cheisiadau’r unigolyn a gedwir yn y ddalfa.

Lefel arsylwi

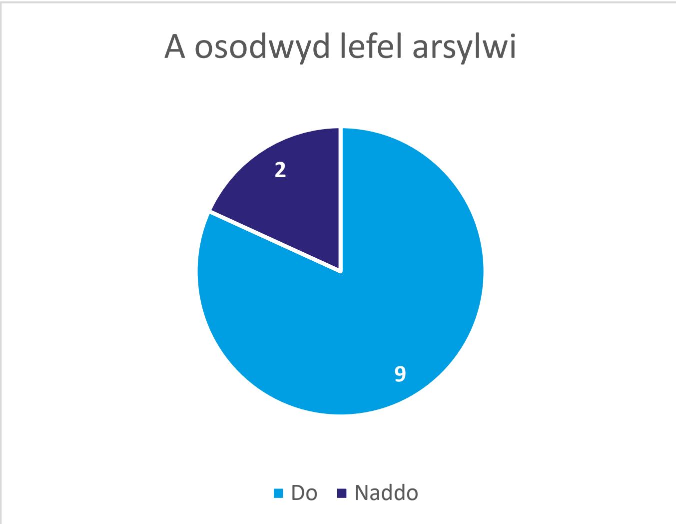

- Bernir lefel y risg ar bedair lefel.
- Lefel 1 Cyffredinol (o leiaf unwaith yr awr)
- Lefel 2 Ysbeidiol (bob 30 munud)
- Lefel 3 Cyson (arsylwi cyson ar deledu cylch cyfyng ac yn hygyrch bob amser)
- Lefel 4 Yn Gorfforol Agos (dan oruchwyliaeth gorfforol agos).
- Cofnododd y panel 82% o gadarnhad bod holl risgiau unigolion ifanc a gedwir yn y ddalfa wedi'u hystyried, ac ystyriwyd nad oedd dau gofnod yn berthnasol ar sail yr amser y cadwyd yr unigolion ifanc yn y ddalfa.
- Nododd nifer o aelodau'r panel fod y lefelau arsylwi yn cael eu cynnal ar lefel dda.

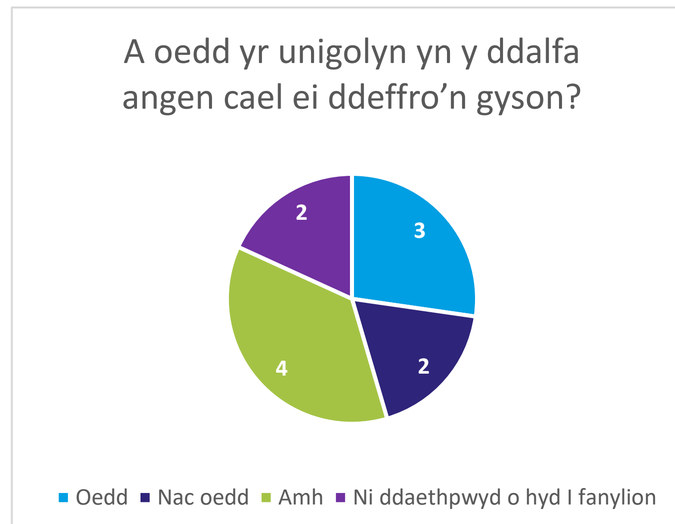

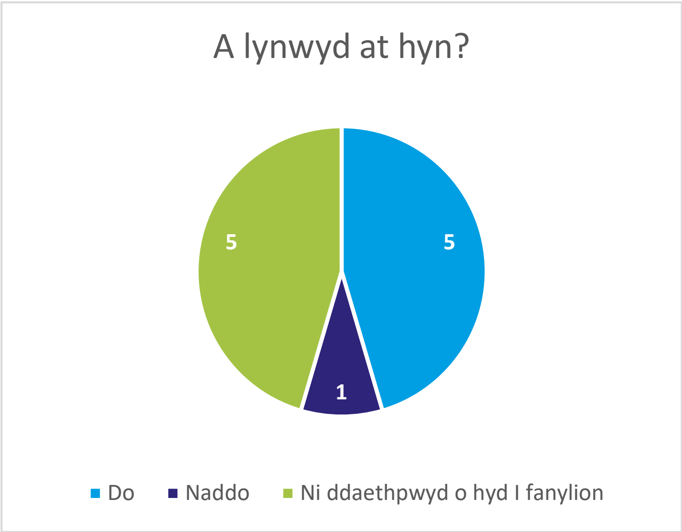
A lynwyd at hyn?
5
5
1
Do
Naddo
Ni ddaethpwyd o hyd I fanylion

Gwasanaethau cynorthwyol

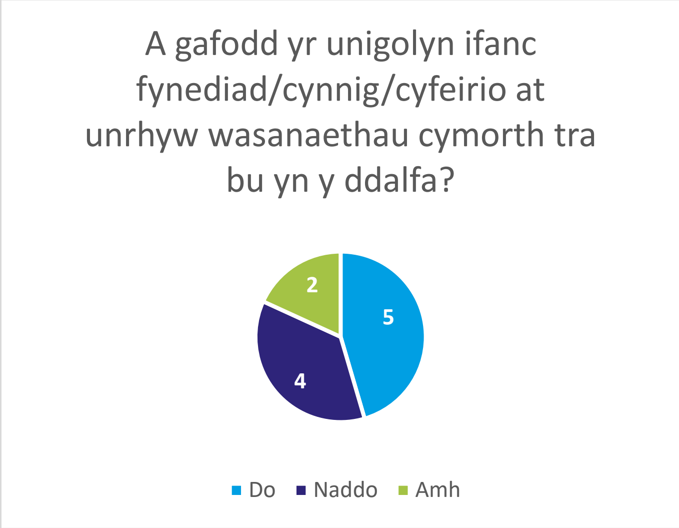

- Cynigiwyd gwasanaethau cymorth i 46% o unigolion a gedwir yn y ddalfa o gymharu â 36% na roddwyd cynnig iddynt.
- Roedd 7 o'r 11 cofnod dalfa a graffwyd arnynt yn awgrymu nad oedd unrhyw dystiolaeth i awgrymu y cysylltwyd â'r gwasanaethau cymorth neu iechyd meddwl yn ystod cyfnod cadw'r unigolion a gedwir yn y ddalfa.

Gweithiwr Gofal Iechyd Proffesiynol

- O'r 11 achos a adolygwyd, roedd angen i 10 weld gweithiwr gofal iechyd proffesiynol ac nid oedd unrhyw oedi cyn i unigolion a gedwir yn y ddalfa gael asesiad iechyd. Nododd yr aelod o'r panel nad oedd unrhyw sail resymegol ar gyfer yr oedi.

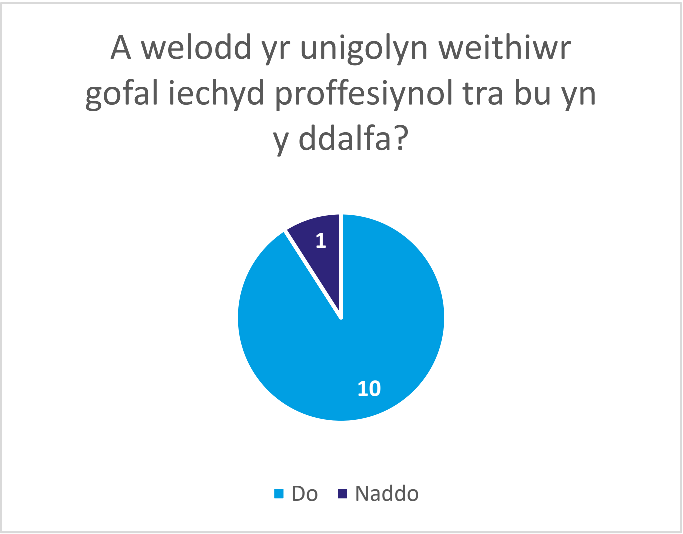

Iechyd meddwl, oedolion priodol ac elfennau bregusrwydd eraill

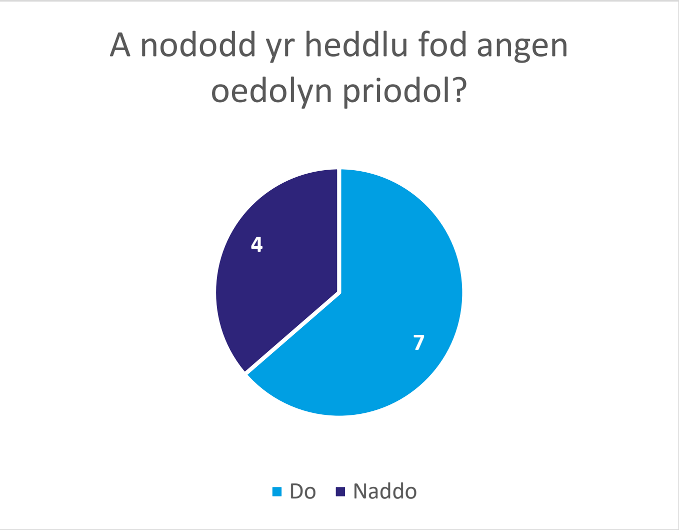

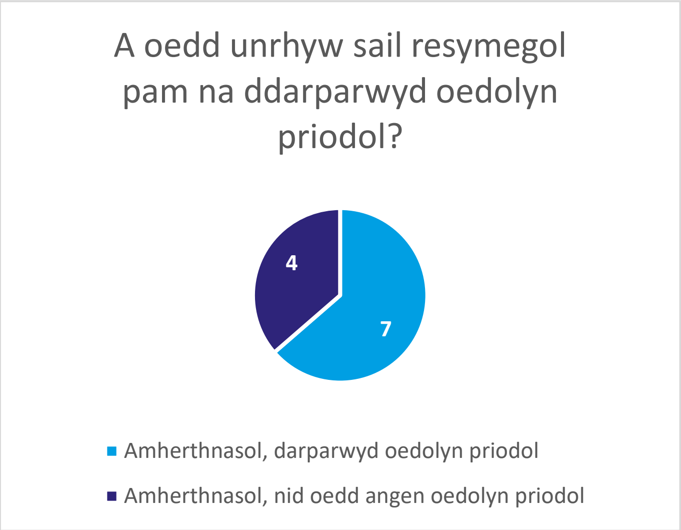

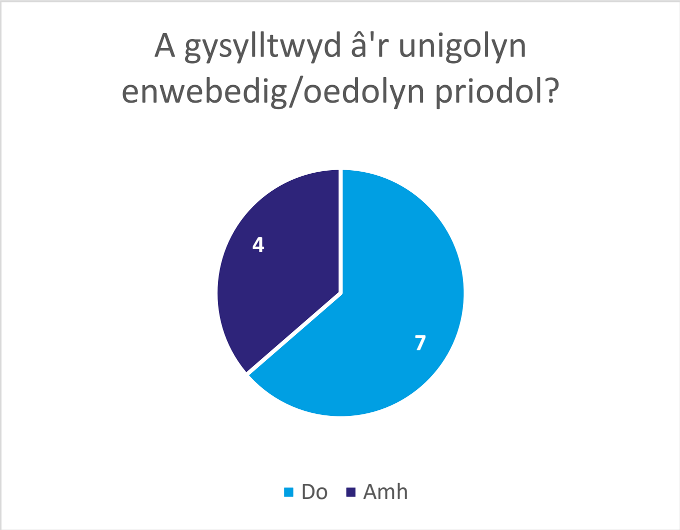

- Dywedodd y panel fod pob un o'r chwech unigolyn ifanc yn y ddalfa o'r farn bod angen oedolyn priodol arnyn nhw a chysylltwyd â nhw ar gyfer pob un yn unol â hynny.
- Ar gyfartaledd cymerodd 1 awr ac 1 munud i swyddog y ddalfa gysylltu ag oedolyn priodol, a chymerodd ar gyfartaledd 1 awr a 26 munud i'r unigolyn a gedwir yn y ddalfa gael cysylltiad ag oedolyn priodol am y tro cyntaf.
- Nododd aelod o'r panel, mewn un cofnod dalfa, nad oedd yn gallu canfod pryd roedd oedolyn priodol wedi cyrraedd y ddalfa; ond, nododd fod yr unigolyn a gedwir yn y ddalfa ar lefel arsylwi Lefel 4 a gostyngodd i Lefel 1 ar ôl i'r oedolyn priodol gyrraedd.

Plant yn y ddalfa

Yn yr adran hon dim ond ar chwech unigolyn benywaidd ifanc a gedwir yn y ddalfa y canolbwyntiwyd arnynt, fel y nodir yn yr adran demograffig uchod.

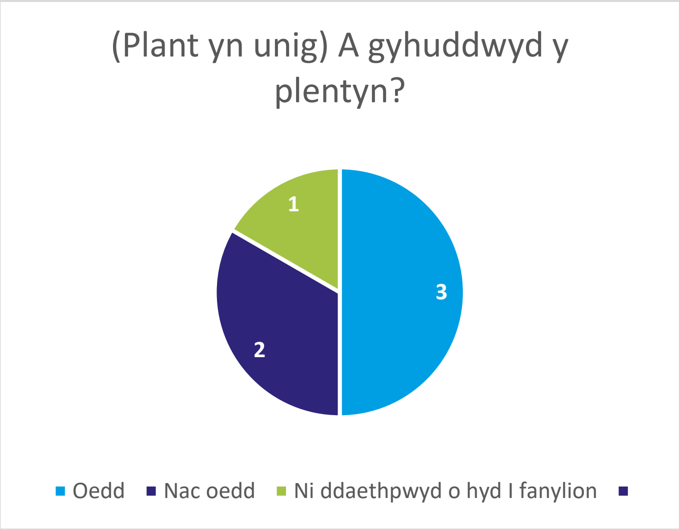

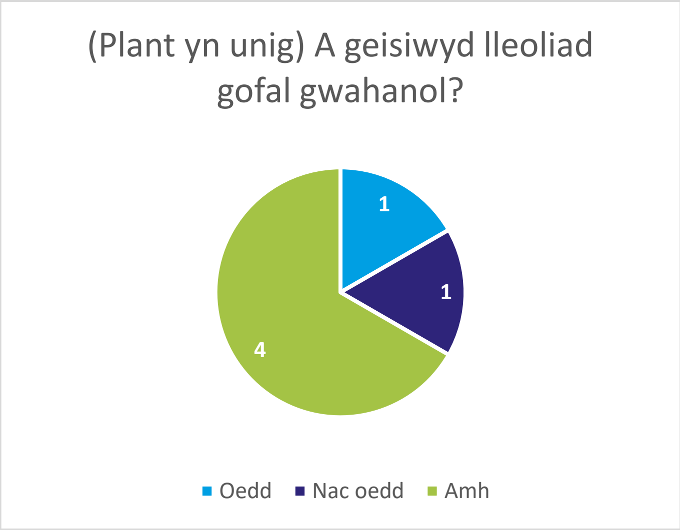

- Ni chadwyd yr un o'r unigolion ifanc a gedwir yn y ddalfa dros nos.
- Yn yr unig gofnod lle ceisiwyd llety arall, nododd aelod o'r panel nad oedd unrhyw fanylion am y cyfeiriad yn y cofnod; ond, cymerwyd yn ganiataol mai preswylfa'r oedolyn priodol oedd hynny.
- Ym mhob un o'r chwe chofnod yn ymwneud â phlant, nid oedd yr un ohonynt wedi cofnodi eiliadau cyraeddadwy.